De terugkeer van een verloren zoon: het portret van Jacobus de Neufville door Petrus Kiers

The return of a prodigal son: Petrus Kiers' portrait of Jacobus de Neufville

De beoordelingsspreekuren van het RKD worden gehouden om eigenaren van kunstwerken te helpen iets aan de weet te komen over hetgeen zij bezitten. Sommige getoonde stukken zijn echter ook interessant voor de medewerkers van het RKD en een enkele keer zelfs beantwoorden ze een op dat ogenblik actuele vraag. Dat laatste gebeurde op 28 mei 2015 toen een particuliere eigenaar een op het eerste gezicht niet zeer verrassend mansportret uit het midden van de negentiende eeuw kwam tonen (afb. 1). Volgens vaste gewoonte werd ook de achterkant van het paneeltje bekeken en die bleek te zijn voorzien van een etiket van een ons zeer vertrouwde soort (afb. 2). Dat etiket maakte duidelijk dat we hier te maken hadden met een afgedwaald schaapje uit een kudde, waarover we zojuist een boek hadden geschreven. En dat alles gebeurde enkele dagen voordat de kopij van dat boek bij de uitgever moest worden ingeleverd.

HET POLLENBOEK

In 2009 werden wij benaderd door het bestuur van de Van de Poll-Wolters-Quina Stichting. Deze familiestichting voert het beheer over een collectie portretten en andere historische en kunsthistorische objecten en documenten van leden van de Amsterdamse regentenfamilie Van de Poll en aanverwante geslachten. Het bestuur wilde de documentatie over de meer dan honderd stukken omvattende portrettenverzameling, die al in 1965 door het Iconografisch Bureau in kaart was gebracht, laten vernieuwen en bijwerken.
Nadat door een subsidie van het Prins Bernhard Cultuurfonds de middelen voor het onderzoek waren verworven, begon in het begin van 2013 de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden. Hierbij werd al spoedig besloten die mede te laten uitmonden in een boek over de portrettencollectie. Zo'n boek zou een mooie aanvulling vormen op de in 1997 verschenen, veel breder opgezette, uitgave van Saskia van Haaren over de collectie.[1] Het resultaat van onze inspanningen is inmiddels op 8 oktober jl. verschenen.[2]

DE COLLECTIE VAN DE FAMILIE DE NEUFVILLE

De portrettencollectie van de Van de Poll-Wolters-Quina Stichting bestaat niet alleen uit beeltenissen van de drie in de stichtingsnaam vermelde families, maar ook van leden van verwante geslachten, zoals de familie De Neufville. Door diverse onderlinge huwelijken in de negentiende

The RKD's open evaluation sessions for the public are held to help owners of works of art gain knowledge about them. Some of the works submitted for evaluation, however, are of particular interest to the staff of the RKD, and can on occasion even provide an answer to one of their immediate questions. This is in fact what happened on 28 May 2015, when a private collector showed up with what at first sight appeared to be a fairly unremarkable portrait of a man from the mid-nineteenth century (fig. 1). As is customary, the reverse of the panel was also examined and on it was a label of a type that is actually very familiar to us (fig. 2). This label made it clear that we were dealing with a sheep that had strayed from the flock about which we had just written a book. And this transpired only a few days before the manuscript was due for submission to the publisher.

THE POLL BOOK

The board of the Van de Poll-Wolters-Quina Foundation contacted us in 2009. This family foundation keeps a collection of portraits, other historical and art historical objects, and documents concerning members of the Amsterdam patrician Van de Poll family and related families. The board wished to update the documentation of the portrait collection encompassing more than one hundred items, which had been charted once before, in 1965, by the Iconographic Bureau.
A grant from the Prince Bernhard Culture Fund provided the means to conduct research, and the work commenced in early 2013. It was quickly agreed that these activities should result in a book on the portrait collection, which would constitute a fine addition to Saskia van Haaren's more broadly organized 1997 publication on the collection.[1] The fruits of our labour saw the light of day on October 8th of this year.[2]

THE COLLECTION OF THE DE NEUFVILLE FAMILY

The portrait collection of the Van de Poll-Wolters-Quina Foundation consists not only of likenesses of the three families after which the

eeuw zijn de families Van de Poll en De Neufville nauw met elkaar verbonden geraakt. De familiehistoricus David Mattheus van Gelder de Neufville (1858-1938), wiens moeder en grootmoeder uit de familie Van de Poll stamden, bezat een rijke collectie familiestukken, die hij vastlegde in een uitvoerige handgeschreven catalogus.[3] Alle portretten werden aan de keerzijde voorzien van een gedrukt etiket met de tekst *ARCHIVES DE NEUFVILLE HOLLANDE* en een daarop geschreven nummer dat overeenstemt met het nummer in de catalogus. Bij zijn overlijden liet hij de gehele collectie na aan de oudste zoon van zijn oudste broer, Emile Armand van Gelder de Neufville (1907-2000), met de bepaling dat zijn enige dochter Carolina Johanna Jacoba van Gelder de Neufville (1892-1952) levenslang het vruchtgebruik zou genieten. In oktober 1949 besloten eigenaar en vruchtgebruikster de familiestukken over te dragen aan de Van de Poll-Wolters-Quina Stichting. Daarbij werd vastgelegd dat zij beiden en de jongere broer van Emile Armand desgevraagd stukken uit de schenking in bruikleen konden krijgen. Het ging bij deze schenking om het familiearchief, dat thans in bruikleen is bij het Stadsarchief Amsterdam, en om portretten. Naast prenten, silhouetten en foto's betrof het een dertigtal schilderijen, miniaturen en ingelijste aquarellen en pastels. Bij haar dood in 1952 liet Carolina Johanna Jacoba van Gelder de Neufville nog enige andere portretten na aan de stichting, die niet afkomstig waren van haar vader, maar die zij verkregen had van andere familieleden, zoals Henriette Matthes (1860-1943), een ongehuwde nicht van haar vader.

ONENIGHEID OVER DE EERDERE SCHENKING

In 1980 benaderde Emile Armand van Gelder de Neufville de Van de Poll-Wolters-Quina Stichting met de mededeling dat hij alle in 1949 geschonken familiestukken opeiste, aangezien de schenking naar zijn mening strijdig was met het in 1926 door zijn oom gemaakte testament. Het bestuur weigerde, maar wees erop dat het recht op bruikleen uiteraard bleef bestaan. Een aantal portretten moet al vanaf de dood van Carolina in 1952 bij haar neef zijn gebleven als bruikleen van de stichting. Het is waarschijnlijk dat ook een enkel stuk, dat niet van haar vader afkomstig was en behoorde tot haar legaat aan de stichting, eveneens als bruikleen bij hem terecht gekomen is.[4]
Bij de inventarisatie van alle nog aanwezige en traceerbare portretten van de stichting in 2013 was al gebleken dat van de ongeveer dertig schilderijen, miniaturen, pastels en aquarellen, die zijn beschreven in de catalogus van de collectie De Neufville, maar een derde deel daadwerkelijk bij de stichting aanwezig was. Een korte aantekening in het kaartsysteem van het Iconografisch Bureau bracht licht in deze duisternis. Op een fiche van een al in 1965 beschreven en gefotografeerd

1. Petrus Kiers, *Portret van Jacobus de Neufville (1777-1855)*, 1847, paneel, 26 x 21,5 cm, particuliere verzameling, Nederland, 2015
1. Petrus Kiers, Portrait of Jacobus de Neufville (1777-1855), *1847, panel, 26 x 21.5 cm, private collection, The Netherlands, 2015*

Foundation is named, but also of members of related families, such as the De Neufvilles. The Van de Poll and De Neufville families became closely related to one another through various intermarriages in the nineteenth century. The family historian David Mattheus van Gelder de Neufville (1858-1938), whose mother and grandmother stemmed from the Van de Poll family, owned a rich collection of family portraits which he described in an extensive handwritten catalogue.[3] The backs of all of the portraits were provided with a printed label bearing the text ARCHIVES DE NEUFVILLE HOLLANDE *(De Neufville Archives Holland) and a handwritten number corresponding with the one in the catalogue. He bequeathed the entire collection to the eldest son of his eldest brother, Emile Armand van Gelder de Neufville (1907-2000), with the stipulation that his only daughter Carolina Johanna Jacoba van Gelder de Neufville (1892-1952) was to have lifelong usufruct of it.*
In October 1949 the owner and usufructuary decided to transfer the family portraits to the Van de Poll-Wolters-Quina Foundation. It was then also determined that both of them, as well as Emile Armand's younger brother, could borrow works in the bequest upon request. This gift included the family archive, now on loan to

portret was namelijk aangeduid dat het in het jaar 2000 bij het veilinghuis Sotheby's in Amsterdam was verkocht. En onderzoek in de diverse door deze firma in die tijd gehouden veilingen maakte vervolgens duidelijk waarom wij een zo omvangrijk deel van de collectie De Neufville niet meer konden terugvinden.

DE OPRUIMING IN 2000

In drie in de maanden mei tot en met oktober 2000 door Sotheby's georganiseerde veilingen vinden we objecten met een herkomst uit de familie De Neufville.[5] Dit hangt waarschijnlijk samen met de ontruiming van de woning van Emil Armand van Gelder de Neufville. Hij is in november van dat jaar op 93-jarige leeftijd overleden, nadat twee maanden eerder zijn tweede echtgenote hem was voorgegaan. Mogelijk is reeds in de aan hun dood voorafgaande periode hun woning ontruimd en zijn daarbij deze stukken, zonder dat men wist van de formele eigendomssituatie, naar de veiling gezonden. De in de veilingcatalogi summier beschreven werken zijn vrijwel allemaal terug te vinden in de handgeschreven inventaris van de collectie De Neufville. Een uitzondering vormt het in mei 2000 geveilde portret van Bregje Agatha de Neufville door Heinrich Siebert (afb. 3), dat niet in de inventaris voorkomt.[6]

In het huidige kader zijn van bijzonder belang de in de veiling van mei 2000 onder de nummers 1074 tot en met 1076 als werken van een anonieme kunstenaar

2. Keerzijde van het paneel op afb. 1
2. Back of the panel in fig. 1

the Amsterdam City Archives, and portraits. In addition to prints, silhouettes and photographs it contains thirty paintings, miniatures and framed watercolours and pastels. At her death in 1952, Carolina Johanna Jacoba van Gelder de Neufville left several other portraits to the Foundation that did not come from her father. These were works that she had received from other relatives, for instance Henriette Matthes (1860-1943), an unmarried cousin of her father's.

DISAGREEMENT CONCERNING THE PREVIOUS BEQUEST

In 1980, Emile Armand van Gelder de Neufville approached the Van de Poll-Wolters-Quina Foundation, announcing that he was claiming all of the family pieces bequeathed in 1949, because in his view the bequest contravened the will drawn up by his uncle in 1926. The board denied his claim, but did point out that the right to keep works on loan was still in effect. A number of portraits must have already remained with Carolina's cousin as loans from the Foundation after her death in 1952. It is very possible that a work that did not come from her father and was part of her bequest to the Foundation, also found its way to him as a loan.[4]

When all of the then still present and traceable portraits in the Foundation were inventoried in 2013, it became clear that of the approximately thirty paintings, miniatures, pastels and watercolours that had been described in the De Neufville collection catalogue, only a third was actually still in the Foundation. A summary annotation in the index card system of the Iconographic Bureau shed light on this mystery. An index card of a portrait that had already been photographed and described in 1965 noted that it had been sold at Sotheby's in Amsterdam in 2000. An investigation into the various sales held by this auction house during that period uncovered why such a significant part of the De Neufville collection could no longer be located.

THE CLEAN-UP IN 2000

Objects with a De Neufville family provenance can be found in three auctions held by Sotheby's in the months of May through October 2000.[5] This probably coincided with the clearing out of Emil Armand van Gelder de Neufville's residence. He died at the age of ninety-three in November of that year, following the death of his second wife a mere two months earlier. Quite possibly their home was cleared out during the

opgenomen portretten van de twee broers en zuster Jacobus de Neufville (1777-1855), David Mattheus de Neufville (1780-1856) en Margaretha Jacoba de Neufville (1775-1856).[7] Ze zijn alle drie geschilderd op paneeltjes van ongeveer 24 x 19 centimeter. Aangezien de veilingcatalogus op basis van de etiketten op de achterzijden verwijst naar respectievelijk de nummers 3, 4 en 2a van de inventaris, kunnen we ze daar gemakkelijk terugvinden. Uit de inventaris vernemen we dat deze drie portretjes in het jaar 1847 werden geschilderd door de kunstenaar Petrus Kiers.
Blijkens etiket en verder achterschrift is het op 28 mei j.l. tevoorschijn gekomen portret de beeltenis van Jacobus de Neufville. Het schilderij is trouwens door Kiers gesigneerd, maar dat is in 2000 blijkbaar over het hoofd gezien. De huidige eigenaar verwierf het portret in het begin van de 21ste eeuw van een handelaar, hooguit enkele jaren nadat het in Amsterdam was geveild. Daarmee is een van de familiestukken De Neufville, die eigenlijk bestemd waren voor de collectie van de Van de Poll-Wolters-Quina Stichting, na vijftien jaar weer tevoorschijn gekomen.

PETRUS KIERS

Petrus Kiers werd in 1807 geboren in Kolderveen bij Meppel.[8] Al op jonge leeftijd ging hij naar Amsterdam,

3. Heinrich Siebert, *Portret van Bregje Agatha de Neufville (1821-1884)*, 1852, pastel, 385 x 310 mm, particuliere collectie, Nederland
3. Heinrich Siebert, Portrait of Bregje Agatha de Neufville (1821-1884)*, 1852, pastel, 385 x 310 mm, private collection, The Netherlands*

period preceding their death and these works were put up for sale without any knowledge of their formal ownership. The works, summarily described in the sales catalogues, can virtually all be found in the handwritten inventory of the De Neufville collection. An exception is the portrait of Bregje Agatha de Neufville by Heinrich Siebert (fig. 3) that was auctioned in May 2000.[6]
Of particular importance in the present context are lots 1074 through 1076 in the sale of May 2000, described as portraits by an anonymous artist of the two brothers Jacobus de Neufville (1777-1855), David Mattheus de Neufville (1780-1856), and their sister Margaretha Jacoba de Neufville (1775-1856).[7] All three are on panels measuring approximately 24 x 19 centimetres. The labels on the backs of them, referred to in the sales catalogue as showing the numbers 3, 4 and 2a, respectively, made it easy to find them in the inventory, which informs us that the artist Petrus Kiers painted these three portraits in 1847. According to the label and other information on the reverse, the portrait that surfaced on May 28th last is of Jacobus de Neufville. It is actually signed by Kiers, but this seems to have escaped notice in 2000. The present owner acquired the portrait from a dealer at the beginning of the 21st century, only a few years after it was sold in Amsterdam. And so one of the family portraits of the De Neufville family ultimately destined for the collection of the Van de Poll-Wolters-Quina Foundation has resurfaced after fifteen years.

PETRUS KIERS

Petrus Kiers was born in Kolderveen near Meppel in 1807.[8] He moved to Amsterdam at a young age, and studied under the Frisian painter Douwe de Hoop (1800-1830), and at the Rijksacademie van Beeldende Kunsten [State Academy of Fine Arts] in 1825 and 1826. He went on to be a painter in Amsterdam, but in 1858 returned to Drenthe, where he and his family were recorded in the Assen municipal register on 22 July of that year.[9] He is said to have been active as a photographer in Assen, but no clear evidence of this has been found.[10] After returning to Amsterdam in March 1864 he associated himself with the photographer Johann Benjamin Snoek (1816-1864) in a firm by the name of Photographisch Atelier J.B. Snoek & P. Kiers*. Snoek's early death however caused the end of this short-lived partnership.[11] It is unclear whether Kiers continued working independently as a photographer thereafter. He was active in Amsterdam up to his death on 17 November 1875.*

waar hij leerling was van de Friese schilder Douwe de Hoop (1800-1830) en in 1825 en 1826 aan de Rijksacademie van Beeldende Kunsten studeerde. Hij was daarna als schilder in Amsterdam werkzaam, maar keerde in 1858 weer terug naar Drenthe waar hij met zijn gezin op 22 juli van dat jaar in het bevolkingsregister van Assen werd ingeschreven.[9] In Assen zou hij actief zijn geweest als fotograaf, maar duidelijke sporen daarvan ontbreken.[10] Nadat hij in maart 1864 was teruggekeerd naar Amsterdam, associeerde hij zich met de fotograaf Johann Benjamin Snoek (1816-1864) in een firma onder de naam *Photographisch Atelier J.B. Snoek & P. Kiers.* Door het spoedige overlijden van Snoek was deze samenwerking echter geen lang leven beschoren.[11] Of Kiers zich daarna nog zelfstandig met de fotografie heeft beziggehouden, is niet duidelijk. Tot zijn dood op 17 november 1875 bleef hij in Amsterdam werkzaam.

Op 20 april 1837 trouwde Kiers met de jong overleden schilderes Elisabeth Alida Haanen (1809-1845). Van hun vier kinderen zijn er twee eveneens schilder geworden: George Lourens Kiers (1838-1916) en Catharina Kiers (1839-1930). Het kunstenaarsechtpaar werd hoog geroemd door hun tijdgenoot J.W. Hijneman, die in de *Kunstkronijk* van 1843 een huldegedicht op hen publiceerde, waarin hen onsterfelijkheid werd beloofd.[12] Twee jaar na deze lofzang overleed Elisabeth Haanen en vijf jaar later hertrouwde Kiers op 4 april 1850 met Antonia Bregitta Johanna Altius. Dit huwelijk bleef kinderloos.

Het oeuvre van Petrus Kiers is tamelijk veelzijdig.[13] Hij had een bijzondere voorkeur voor interieurs bij kaars- en lamplicht en landschappen bij maanlicht. Er zijn echter ook vele werken met andere onderwerpen van hem bekend, zoals historiestukken, stillevens, stadsgezichten en tientallen portretten. Daarnaast was hij ook werkzaam als graficus en als ontwerper van boekillustraties. Een vernieuwende hoogvlieger is Kiers nooit geweest en ondanks de door Hijneman voorspelde onsterfelijkheid is hij enigszins in vergetelheid geraakt. Het in 1847 geschilderde portretje van Jacobus de Neufville is, zoals de meeste van zijn portretten, wat saai in opzet en stijf in sfeer en uitvoering.

JACOBUS DE NEUFVILLE

Jacobus de Neufville (1777-1855) was het tweede kind en de oudste zoon van de latere adjunct-maire van Amsterdam, David Mattheus van Gelder de Neufville (1751-1814), en diens echtgenote Elisabeth Barnaart (1747-1794). De familie was doopsgezind en zeer welgesteld. Het oudste kind was de schilderes en schrijfster Margaretha Jacoba de Neufville (1775-1856). Na Jacobus volgden nog twee zonen, David Mattheus de Neufville (1781-1856) en tenslotte Abraham de Neufville (1787-1871). De laatste werd met zijn vrouw in 1852 geportretteerd door Heinrich Siebert, terwijl de andere

On 20 April 1837 Kiers married the painter Elisabeth Alida Haanen (1809-1845), who died young. Two of their four children also became painters: George Lourens Kiers (1838-1916) and Catharina Kiers (1839-1930). The artist couple was highly praised by their contemporary J.W. Hijneman, who published a panegyric to them in the Kunstkronijk *of 1843 proclaiming their eternal fame.[12] Elisabeth Haanen died two years after this paean, and Kiers remarried five years later, on 4 April 1850; his bride was Antonia Bregitta Johanna Altius. This marriage remained childless. Petrus Kiers' oeuvre is relatively diverse.[13] He had a predilection for interiors lit by candle or lamplight, and landscapes by moonlight. However there are also many works with other subjects, including history scenes, still lifes, and city views, as well as dozens of portraits. In addition, he was active as a graphic artist and designed book illustrations. Kiers was decidedly not an innovative highflyer, and despite the immortality Hijneman promised him, he has sunk into relative oblivion. Like most of his portraits, his 1847 likeness of Jacobus de Neufville is somewhat dull in layout and stiff in atmosphere and execution.*

JACOBUS DE NEUFVILLE

Jacobus de Neufville (1777-1855) was the second child and eldest son of the later deputy mayor of Amsterdam David Mattheus van Gelder de Neufville (1751-1814) and his spouse Elisabeth Barnaart (1747-1794). This Mennonite family was extremely well-to-do. Their eldest child was the painter and writer Margaretha Jacoba de Neufville (1775-1856). Jacobus was followed by another two sons, David Mattheus de Neufville (1781-1856) and Abraham de Neufville (1787-1871). The latter was portrayed with his wife by Heinrich Siebert in 1852, while the other three children posed for Petrus Kiers in 1847.

In 1806 Jacobus married Constantia Catharina Clifford, who soon thereafter died giving birth to a stillborn son on 27 March 1807. He never remarried, remaining a widow for forty-eight years. He does not seem to have had an occupation, but he did hold numerous social positions, such as being a member of the Amsterdam City Council, officer of the Municipal Pawnbroker, regent of the Binnen- en Buitengasthuis, and he sat on the board of the Society for Rescuing the Drowning, a position he held from 1817 to 1855. He dispelled the tedium of these gatherings by drawing quick sketches of the people he saw around him.[14]

4. Petrus Kiers, *Portret van Archibald Jan van de Poll (1800-1870)*, ca. 1855, doek, 65 x 52 cm, Van de Poll-Wolters-Quina Stichting. Foto Michiel Elsevier Stokmans
4. Petrus Kiers, Portrait of Archibald Jan van de Poll (1800-1870), *c. 1855, canvas, 65 x 52 cm, Van de Poll-Wolters-Quina Foundation. Photo Michiel Elsevier Stokmans*

kinderen alle drie in 1847 zijn geschilderd door Petrus Kiers. Jacobus trouwde in 1806 met Constantia Catharina Clifford, die echter al op 27 maart 1807 overleed bij de geboorte van een doodgeboren zoontje. Hij is niet hertrouwd en 48 jaar weduwnaar gebleven. Hij heeft nooit een beroep gehad, maar bekleedde wel vele maatschappelijke functies, zoals lid van de Amsterdamse Gemeenteraad, commissaris van de Stadsbank van Lening, regent van het Binnen- en Buitengasthuis en bestuurslid van de Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Deze laatste functie vervulde hij van 1817 tot 1855; de verveling tijdens vergaderingen daar verdreef hij blijkbaar door het maken van vlotte schetstekeningen van de personen die hij om zich heen zag.[14]
Jacobus woonde aanvankelijk in het ouderlijk huis Herengracht 477. Later vinden we hem als huurder op Herengracht 521, maar in 1824 kocht hij het huis Herengracht 515, waar hij tot zijn dood bleef wonen.[15] Hij overleed in Amsterdam op 13 januari 1855 en was Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.
Op het portret door Kiers oogt de zeventigjarige De Neufville een beetje iel in de ruimte om hem heen. Hij heeft kort, grijzend haar en bakkebaarden. Zijn houding en blik maken een iets vermoeide indruk. De enige

5. Petrus Kiers, *Portret van Anna Maria Mogge Muilman (1811-1878)*, ca. 1855, doek, 65 x 52,5 cm, Van de Poll-Wolters-Quina Stichting. Foto Michiel Elsevier Stokmans
5. Petrus Kiers, Portrait of Anna Maria Mogge Muilman (1811-1878), *c. 1855, canvas, 65 x 52.5 cm, Van de Poll-Wolters-Quina Foundation. Photo Michiel Elsevier Stokmans*

Jacobus initially lived in his ancestral home at 477 Herengracht. Later we find him renting 521 Herengracht, but in 1824 he bought the house at 515 Herengracht, where he lived until his death.[15] He passed away in Amsterdam on 13 January 1855 and was a Knight of the Order of the Dutch Lion.
The seventy-year-old De Neufville's appearance in Kiers' portrait is somewhat gaunt. He has short, greying hair and sideburns and his pose and gaze make a slightly fatigued impression. The only hints of colour are the (now somewhat faded) red pigment in the back of his chair and the chivalric order on the lapel of his dress coat.

CONCLUSION

Jacobus de Neufville's portrait is the first of the scattered portraits to resurface after being dispersed in 2000. The portraits Kiers painted of his brother and sister in 1847 have yet to be recovered, along with more than fifteen other family portraits.[16] By chance, in 2008 the Van de Poll-Wolters-Quina Foundation came into possession of two other somewhat later portraits by Petrus Kiers of Jhr. Archibald Jan van de Poll (1800-1870) and his second wife Anna Maria Mogge Muilman (1811-1878), nicknamed

suggesties van kleur zijn te vinden in het inmiddels wat sleets geraakte pigment van de rode rug van zijn stoel en in de ridderorde op de revers van zijn rokjas.

SLOTWOORD

De beeltenis van Jacobus de Neufville is de eerste van de in 2000 verspreide stukken die weer is opgedoken. De eveneens in 1847 door Kiers gemaakte portretten van zijn broer en zuster zijn nog niet teruggevonden, evenals meer dan vijftien andere familieportretten.[16] Toevallig is de Van de Poll-Wolters-Quina Stichting in 2008 in bezit gekomen van twee andere, iets latere portretten van de hand van Petrus Kiers, met afbeeldingen van Jhr. Archibald Jan van de Poll (1800-1870) en zijn tweede echtgenote Anna Maria Mogge Muilman (1811-1878), bijgenaamd Moggemie (afb. 4 en 5).[17] Op die manier is de kunstenaar toch vertegenwoordigd in de collectie van de stichting en dan nog wel met een echtpaar Van de Poll. Dit echtpaar behoorde tot de rijkste inwoners van Amsterdam, maar was, net als de bepaald ook niet armlastige broers en zus De Neufville, blijkbaar tevreden met zeer eenvoudige portretten.

Rudi Ekkart en Claire van den Donk
Oud-directeur RKD en Conservator Portreticonografie

Moggemie (figs. 4 and 5).[17] In this way the artist is represented after all in the Foundation's collection, and with a Van de Poll couple no less. Although they ranked among Amsterdam's wealthiest inhabitants, they evidently took satisfaction with unpretentious portraits just as the equally affluent De Neufville brothers and sister did.

Rudi Ekkart and Claire van den Donk
Former Director RKD and Curator Portrait Iconography

1) S. van Haaren, *Een regentengeslacht in beeld. Geschiedenis en collecties van de familie Van de Poll*, Zwolle 1997.
2) C. van den Donk en R. Ekkart, *Van Bol tot Veth. De portretverzameling van de families Van de Poll, Wolters en Quina*, Leiden 2015. De verschijning van het boek viel samen met de opening van een tentoonstelling met een selectie uit de verzameling in Museum van Loon in Amsterdam.
3) Zie Van den Donk en Ekkart 2015 (noot 2), pp. 19-20.
4) Bovendien zijn er vermoedelijk bij de oplossing van het in 1980 ontstane conflict nog enige stukken uit de collectie De Neufville, die eerder al in beheer waren overgedragen aan de stichting, alsnog aan het bruikleen toegevoegd. Een aantal objecten immers werd in 1965 bij de toenmalige inventarisatie van de portretten door het Iconografisch Bureau nog bij de stichting gesignaleerd, maar is daar later niet meer aangetroffen.
5) Veiling Amsterdam (Sotheby's), 14/17-5-2000, nrs. 1073-1077 (betreft het portret van Bregje Agatha de Neufville door Heinrich Siebert, de als anoniem omschreven portretten van Jacobus de Neufville, David Mattheus van Gelder de Neufville, Margaretha Jacoba de Neufville en de miniatuurportretten van vier niet geïdentificeerde leden van de familie De Neufville); veiling Amsterdam (Sotheby's), 10/12-9-2000, nr. 1199 (betreft het anonieme portret van David Mattheus van Gelder de Neufville, nr. 1075 uit de voorafgaande veiling); veiling Amsterdam (Sotheby's), 2-10-2000, nr. 106 (betreft verzamellijst met negen miniaturen en silhouetten van leden van diverse families).
6) Zie Van den Donk en Ekkart 2015 (noot 2), p. 89. Het lijkt waarschijnlijk dat deze pastel in 1943 door de dochter van de voorgestelde, de ongetrouwde Henriette Matthes, met enkele andere familieportretten is

1) *S. van Haaren,* Een regentengeslacht in beeld. Geschiedenis en collecties van de familie Van de Poll*, Zwolle 1997.*
2) *C. van den Donk and R. Ekkart,* Van Bol tot Veth. De portretverzameling van de families Van de Poll, Wolters en Quina*, Leiden 2015. This book was published in conjunction with the opening of an exhibition of a selection of works from the collection, held in the Museum van Loon in Amsterdam.*
3) *See Van den Donk and Ekkart 2015 (note 2), pp. 19-20.*
4) *Moreover, in the resolution of the conflict that arose in 1980, works in the De Neufville collection that had already been transferred to the Foundation were presumably as yet included in the loan. A number of objects encountered in the 1965 inventory of the portraits drawn up by the Iconographic Bureau were still noted as being in the Foundation at that time, but no longer found there later.*
5) *Sale Amsterdam (Sotheby's), 14/17 May 2000, nos. 1073-1077 (portrait of Bregje Agatha de Neufville by Heinrich Siebert; the portraits, listed as anonymous, of Jacobus de Neufville, David Mattheus van Gelder de Neufville, Margaretha Jacoba de Neufville and the miniature portraits of four unidentified members of the De Neufville family); sale Amsterdam (Sotheby's), 10/12 September 2000, no. 1199 (anonymous portrait of David Mattheus van Gelder de Neufville, no. 1075 from the previous sale); sale Amsterdam (Sotheby's), 2 October 2000, no. 106 (a frame enclosing nine miniatures, and wsilhouettes of members of various families).*
6) *See Van den Donk and Ekkart 2015 (note 2), p. 89. This pastel was, together with several other family portraits, probably*

nagelaten aan haar achternicht Carolina van Gelder de Neufville en door deze aan de stichting is gelegateerd, maar na haar dood als bruikleen bij haar neef gebleven is. Inmiddels hebben wij per toeval ontdekt waar het portret van Bregje zich bevindt.

7) Zie noot 4.
8) In de huwelijksakte bij zijn tweede huwelijk wordt het tweelingdorp Nijeveen als geboorteplaats vermeld. Er is ook enig misverstand over zijn geboortedatum, aangezien Scheen als geboortedatum 5 januari 1807 en als doopdatum 7 februari 1807 geeft (P.A. Scheen, *Lexicon Nederlandse beeldende kunstenaars 1750-1880*, 's-Gravenhage 1981, p. 267) en elders ook nog 5 juni 1807 als geboortedatum wordt aangeduid. De datum van 5 januari 1807, die ook al door Kiers' tijdgenoot Immerzeel werd vermeld, lijkt echter de juiste.
9) Zie het bevolkingsregister van Assen <http://alledrenten.nl/na-1811/bevolkingsregisters> (geraadpleegd: 31 augustus 2015).
10) S. Wachlin, *Photographers in the Netherlands*, Den Haag etc. 2011, dl. I, p. 299.
11) Wachlin 2011 (noot 10), dl. II, pp. 552-553.
12) J.W. Hijneman, 'Hulde', *Kunstkronijk* 4 (1843-1844), p. 34.
13) Zie over hem: G. Kamphuis, 'Een onbekend portret van Aarnout Drost', *Amstelodamum Jaarboek* 60 (1977), pp. 176-192. Het portret van Aarnout Drost bevindt zich tegenwoordig in de collectie schrijversportretten van het Letterkundig Museum in Den Haag.
14) I.H. van Eeghen, 'Portretten van Amsterdamse wijkmeesters', *Amstelodamum Maandblad* 52 (1965), pp. 203-209.
15) H.F. Wijnman e.a., *Vier eeuwen Herengracht. […]*, Amsterdam 1976, pp. 477, 515, 521.
16) Van het portret van Margaretha Jacoba de Neufville is een vrij slechte oude afbeelding bekend <https://ilibrariana.wordpress.com/2012/01/27/maria-de-neufville-in-bennebroek-en-op-meer-en-berg/> (geraadpleegd: 1 september 2015).
17) Van den Donk en Ekkart 2015 (noot 2), p. 115, nr. 17 en 18.

bequeathed by the sitter's daughter, the unmarried Henriette Matthes, to her second cousin Carolina van Gelder de Neufville in 1943, who in turn left it to the Foundation, but remained with her cousin as loan after her death. In the meantime we have discovered the current whereabouts of Bregje's portrait.

7) See note 4.
8) The marriage certificate of his second marriage gives Nijeveen, the village with two centres, as his place of birth. There is also some confusion about his date of birth. Scheen gives 5 January 1807 as his date of birth, and 7 February 1807 as the date of baptism (P.A. Scheen, Lexicon Nederlandse beeldende kunstenaars 1750-1880*, The Hague 1981, p. 267), while elsewhere 5 June 1807 is given as the date of birth. The date of 5 January 1807, which is also mentioned by Kiers' contemporary Immerzeel, however seems correct.*
9) See the Assen registry: <http://alledrenten.nl/na-1811/bevolkingsregisters> (consulted: 31 August 2015).
10) S. Wachlin, Photographers in the Netherlands*, The Hague, etc. 2011, vol. I, p. 299.*
11) Wachlin 2011 (note 10), vol. II, pp. 552-553.
12) J.W. Hijneman, 'Hulde,' Kunstkronijk *4 (1843-1844), p. 34.*
13) On them, see: G. Kamphuis, 'Een onbekend portret van Aarnout Drost,' Amstelodamum Jaarboek *60 (1977), pp. 176-192. The portrait of Aarnout Drost is now in the collection of writers' portraits in the Museum of Literature in The Hague.*
14) I.H. van Eeghen, 'Portretten van Amsterdamse wijkmeesters,' Amstelodamum Maandblad *52 (1965), pp. 203-209.*
15) H.F. Wijnman et al., Vier eeuwen Herengracht. […]*, Amsterdam 1976, pp. 477, 515, 521.*
16) A poor, old reproduction is known of the portrait of Margaretha Jacoba de Neufville <https://ilibrariana.wordpress.com/2012/01/27/maria-de-neufville-in-bennebroek-en-op-meer-en-berg/> (consulted: 1 September 2015).
17) Van den Donk and Ekkart 2015 (note 2), p. 115, nos. 17 and 18.